

Finansijski izvještaji za 2018. godinu i izvještaj nezavisnog revizora

Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine.....	7
Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine	10
1. Osnovni podaci o društvu	11
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.....	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	14
4. Značajne računovodstvene procjene	19
5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja.....	21
7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	22
8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	23
9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi škovi materijala.....	24
10. Finansijski prihodi	24
11. Zarada po akciji.....	25
12. Dugoročni finansijski plasmani.....	25
13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	26
14. Druga potraživanja.....	26
15. Kratkoročni finansijski plasmani	27
16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27
17. Aktivna vremenska razgraničenja	27
18. Kapital.....	28
19. Dugoročna rezervisanja	28
20. Druge obaveze iz poslovanja	28
21. Pasivna vremenska razgraničenja	29
22. Transakcije sa povezanim pravnim licima.....	29
23. Upravljanje rizicima osiguranja	30
24. Upravljanje finansijskim rizicima	30
25. Poreski propisi	31
26. Mišljenje ovlaštenog aktuara.....	32
27. Događaji nakom datuma izvještavanja.....	32
28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	32
29. Informacije o segmentima	32

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Grawe osiguranje a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2018. godine, i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2018. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ključna pitanja (nastavak)

Ključna pitanja revizije: Vrednovanje tehničkih rezervi	Revizijski pristup
Tehničke rezerve (napomena 19) predstavljaju pojedinačno najznačajniju obavezu Društva, a njihov obračun je veoma zahtjevan jer uključuje visok nivo procjene i kompleksne matematičke i statističke izračune. Tehničke rezerve na dan 31.12.2018. godine iznos 90.969.829 KM i uključuju: matematičku rezervu, rezerve za učešće u dobiti, rezerve za prenosne premije, rezerve za nastale neprijavljene štete, rezerve za nastale prijavljene štete. S obzirom da Društvo obavlja životna osiguranja kod kojih se kumuliraju sredstva za pokriće rizika u kasnijim godinama osiguranja obavezno je formirati matematičku rezervu. Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom: Bruto prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života i Neto prospektivne metode za sva redukovana osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života. Rezerva za učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa poslovnim planovima tarifa osiguranja života. Poslovnom politikom Društvo određuje krajem jedne poslovne godine visinu dobiti za najmanje dvije naredne poslovne godine. Obračun rezervi za prenosne premije se vrši odvojeno za: osiguranje od nezgode i životna osiguranja i dopunska osiguranja uz osiguranje života po principu „pro rata temporis“ . Rezerve za nastale neprijavljene štete se obračunavaju korištenjem paušalne metode. Rezerve za nastale prijavljene štete se određuju pojedinačnom procjenom prijavljenih nelikvidiranih šteta.	Prilikom revizije tehničkih rezervi, sproveli smo provjeru dizajna i implementacije kontrola, test detalja i analitičke procedure na tehničkim rezervima Društva. Takođe, izvršili smo poređenje aktuarskih metode i pretpostavke koje koristi Društvo s podacima u okviru tržišta osiguranja i s priznatim aktuarskim procedurama i regulatornim zahtjevima. Koristili smo nezavisnog aktuara u obavljanju revizijskih postupaka kako bismo potvrdili tehničke rezerve koje je Društvo utvrdilo i prikazalo u finansijskim izvještajima. Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio nezavisni ovlašteni aktuar, provjeru ulaznih podataka za izračun tehničkih rezervi, te ocjenu konzistentnosti metodologije u poređenju s prethodnim godinama. Na osnovu poređenja nezavisne analize koju je sproveo naš aktuar i one koju je sproveo Društvo, smatramo da ne postoje značajne razlike. Na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, smatramo da su korišteni podaci i pretpostavke u okviru modela koji računa tehničke rezerve zadovoljavajući. Smatramo da je zaključak Društva u skladu sa dostupnim informacijama. Takođe, ocijenil smo adekvatnost objelodanivanja navedenih rezervi u finansijskim izvještajima i utvrdili smo da su primjerena. Obračun rezervi se radi konzistentno iz godine u godinu odnosno nije vršena proizvoljna izmjena metode ili osnova obračuna.

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Ustanove;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;

Akcionarima Grawe Osiguranje a.d. Banja Luka

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Banja Luka, 11. februar 2019. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2018. u KM	2017. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	5	17.947.242	16.842.843
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja		17.432	17.959
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja		1.666	1.047
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja		0	2.025
Drugi poslovni prihodi		68	28
		17.966.408	16.863.902
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	6	9.163.541	7.259.085
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	7	7.487.062	7.898.552
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja		9.808	8.348
		16.660.411	15.165.985
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja		60.346	68.838
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	8	3.857.917	3.649.313
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	9	502.904	429.505
		4.421.167	4.147.656
Ukupno poslovni rashodi		21.081.578	19.313.641
POSLOVNI GUBITAK		(3.115.170)	(2.449.739)
Finansijski prihodi	10	4.971.848	4.641.860
Finansijski rashodi		(206.870)	(174.679)
Ostali prihodi		31.896	66.334
Ostali rashodi		(4.136)	(27.106)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA		1.677.568	2.056.670
Porez na dobit		-	-
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA		1.677.568	2.056.670
ZARADA PO AKCIJI	11	276	339

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine		231.525	133.812
Dugoročni finansijski plasmani	12	98.004.650	86.295.498
		<u>98.236.175</u>	<u>86.429.310</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi		62.840	46.447
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	13	454.646	412.731
Potraživanja iz specifičnih poslova		-	-
Druga potraživanja	14	505.310	1.392.138
Kratkoročni finansijski plasmani	15	4.600.000	2.467.823
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	2.684.845	5.040.774
Aktivna vremenska razgraničenja	17	1.882.192	1.871.599
		<u>10.189.833</u>	<u>11.231.512</u>
UKUPNA AKTIVA		108.426.008	97.660.822
Kapital			
Osnovni kapital	18	6.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka		620.492	620.492
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		1.214.040	1.125.595
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(148.183)	(137.170)
Neraspoređeni dobitak		7.998.106	6.927.539
		<u>15.754.455</u>	<u>14.606.456</u>
Dugoročna rezervisanja	19	84.714.735	75.460.787
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze		267.511	358.807
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada		34.425	26.254
Druge obaveze iz poslovanja	20	1.203.550	1.068.664
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze		72.560	67.293
Pasivna vremenska razgraničenja	21	6.378.772	6.072.561
		<u>7.956.818</u>	<u>7.593.579</u>
UKUPNA PASIVA		108.426.008	97.660.822

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

	2018.	2017.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljenih avansi	17.274.960	16.104.849
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	134.632	758.413
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	(6.204.659)	(6.143.300)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(415.048)	(350.288)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(4.242.147)	(3.931.600)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(67.688)	(42.735)
Neto priliv/ (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.480.050	6.395.339
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi po osnovu kamata	3.874.633	3.264.238
Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	1.441	1.653
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	12.797.640	20.027.607
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	-	(650.000)
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, NPO, investicionih nekretnina	(147.233)	(35.565)
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	(24.755.460)	(32.198.305)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(8.228.979)	(9.590.372)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(607.000)	(576.650)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(607.000)	(576.650)
NETO PRILIV / ODLIV GOTOVINE	(2.355.929)	(3.771.683)
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	5.040.774	8.812.458
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	2.684.845	5.040.774

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2018. - 31.12.2018. godine

	Osnovni kapital	Ostale rezerve	Nerealizovani	Dobitak	Ukupno
	<u>u KM</u>				
Stanje na dan 01.01.2017. godine	6.070.000	620.493	820.711	5.477.868	12.989.072
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	167.714	-	167.714
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	2.056.670	2.056.670
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	(607.000)	(607.000)
Stanje na dan 31.12.2017./ 01.01.2018. god.	6.070.000	620.493	988.425	6.927.538	14.606.456
Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	77.432	-	77.432
Neto dobitak/gubitak perioda	-	-	-	1.677.568	1.677.568
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka	-	-	-	(607.000)	(607.000)
Stanje na dan 31.12.2018. godine	6.070.000	620.493	1.065.857	7.998.106	15.754.455

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo za osiguranje GRAWE, Banja Luka (u daljem tekstu Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci 15. oktobra 2001. godine pod brojem uložka 4-2-00, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja života broj 04-2740 od 06. jula 2001. godine. Rješenjem istog Ministarstva br. 04-4455/08 od 10. juna 2003. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova ostalih osiguranja.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 30. oktobra 2007. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), a u skladu sa rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-128-1/07 i br. 05-128-2/07 od 06. avgusta 2007. godine kojim je Društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova:

- životnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka d) Zakona o društvima za osiguranje
- neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) istog zakona.

Sjedište Društva je u Banjoj Luci , ul. I Krajiškog korpusa br. 39.

Matični broj Društva je: 1949039, a JIB je 4400887090001.

Na dan 31. decembra 2018. godine društvo zapošljava 11 radnika. (na dan 31.12.2017. godine 8 radnika)

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Društvo sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja su računovodstveni standardi finansijskog izvještavanja koji predstavljaju principe i pravila sastavljanja i prezentiranja finansijskih izvještaja koji se primjenjuju na sva pravna lica iz zakona, a obuhvataju: 1. MRS i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu MSFI) i 2. Prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (u daljem tekstu: OMRS).

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine Društvo je razmotrilo da li je primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu a još nisu prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative. Društvo je zaključila da ovo nije slučaj, te je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Društva da objavljuje finansijske izvještaje u skladu s primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentiraju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporedivim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")

(a) *Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj*

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (IAS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (IFRS), koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2009. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSASS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

Pored navedenog, u skladu sa prethodnim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 36/09 i 52/11), dana 15. jula 2010. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske ("Savez RR RS") je donio "Odluku o početku obavezne primjene izdanja MRS/MSFI (objavljenih do 1. januara 2009. godine)", a na osnovu "Odluke o ovlašćenjima za prevod i objavljivanje" nadležne Komisije za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine od 10. marta 2006. godine (Službeni glasnik BiH, broj 81/06), kojom se takva ovlašćenja daju Savezu RR RS. Navedeno izdanje IAS/IFRS je odobreno od strane Fondacije odbora za Međunarodne računovodstvene standarde kao zvanični prevod na srpski jezik za Bosnu i Hercegovinu (Republiku Srpsku), Srbiju i Crnu Goru. Prema navedenoj Odluci IAS/IFRS objavljeni do 1. januara 2009. godine obavezno se primjenjuju na finansijske izvještaje sačinjene i prezentovane u Republici Srpskoj za obračunske periode koji počinju 1. januara 2010. godine ili kasnije. Međutim, promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni Standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2009. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj.

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 1. januara 2009. godine, i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Društvo, iste primjenjuje u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja prije nego što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od premije osiguranja

Prihodi se iskazuju po fakturiranoj premiji. Iskazuju se na dan dospjeća premije, a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospjeća premije umanjuju se za prenosnu premiju. Otpisi potraživanja za premiju osiguranja, usljed raskida ili kapitalizacije Ugovora o osiguranju su evidentirani na rashodima. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrstama osiguranja.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i režijski dodatak. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva. Društvo ne izdvaja sredstva preventive, budući da Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka i Pravilnikom o preventivi nije propisano da će se iz bruto premije izdvajati sredstva za preventivu.

Prihodi se prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja koriguju za prenijetu prenosnu premiju (povećanje) i umanjuju za prenosnu premiju za tekuću godinu. Obračun prenosne premije vršen je pojedinačno po polisi. Obračun je izvršen primjenom metode „pro rata temporis“, sa tačnim vremenskim razgraničenjem, srazmjerno trajanju osiguranja, za pokriće budućih obaveza Društva. Prenosna premija osiguranja života je uključena u matematičku rezervu životnih osiguranja.

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezervu za učešće u dobiti osiguranja života.

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i troškove nastale angažovanjem vještaka za procjenu šteta životnih i neživotnih osiguranja.

Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Bosna RE sa kojim je Društvo sklopilo ugovore o reosiguranju.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo naplaćuje od Bosna RE kod koga reosigurava svoj portfelj.

Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje djelatnosti osiguranja. Podijeljeni su na troškove pribave i troškove uprave. Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi osoblja zaposlenog u prodaji, troškovi provizija. Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nisu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju.

Društvo ne vrši razgraničenja troškova sprovođenja osiguranja, tako da oni u cijelosti padaju na teret tekuće godine.

Matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

Rezervisane štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, kao i za nastale neprijavljene štete u tekućem obračunskom periodu.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
EUR	1,95583	1,95583

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Kancelarijski namještaj	11,00%
Kancelarijske mašine	14,29%
Kompjuterska oprema	20,00%
Ostala oprema	20,00%
Softver	20,00%
Službena vozila	14,29%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja. Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.⁴

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti u KM i u stranim valutama.

Kredit (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja. Krediti (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospjeća i krediti (zajmovi) i potraživanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda. Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospjeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Obezvrjeđenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvrijeđenja po ovom osnovu se ne ukidaju kroz bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porezi

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske. Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosne imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Matematičke rezerve

Društvo vrši obračun matematičkih rezervi osiguranja života primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja

Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	2018. u KM	2017. u KM
<i>Prihodi od premije životnih osiguranja</i>		
Prihod od premije osiguranja život	17.436.541	16.607.678
Prihod od dodatka za troškove zaključenja ugovora	40.064	37.613
Promjena prenosne premije osiguranja života	(324.029)	(320.445)
Promjena prenosne premije- nezgoda	(35.059)	(41.785)
Prihod od provizije iz reosiguranja - nezgoda	144.703	136.412
Prihod od provizije iz reosiguranja - život	117.029	109.362
Prihod od provizije iz dobitka iz reosiguranja	43.467	95.299
	17.422.716	16.624.134
<i>Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta životnog osiguranja</i>		
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja nezgoda	224.441	164.638
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja-život	167.458	34.585
	391.899	199.223
<i>Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja život. osiguranja, reosiguranja i retrocesija</i>		
Prihod od smanjenja rezervisanja štete - život	85.819	-
Prihod od smanjenja rezervisanja štete - nezgoda	3.992	-
Prihod od smanjenja rezervisanja - jubilarne nagrade	24.014	2.604
	113.825	2.604
Ostali prihodi po osnovu životnog osiguranja	18.802	16.882
Ukupno prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja:	17.947.242	16.842.843

Tokom poslovne 2018. godine zaključeno je 2.813 novih ugovora o osiguranju života od čega 2.326 ugovora sa dodatnim osiguranjem od posljedica nesrećnog slučaja za slučaj trajne invalidnosti.

Na dan 31.12.2018. godine osiguravački portfelj Društva broji 17.593 ugovora o osiguranju života, od kojih je 13.912 sa dodatnim osiguranjem od posljedica nesrećnog slučaja za slučaj trajne invalidnosti, a 17.363 sa dodatnim osiguranjem za slučaj smrti usljed nezgode. Takođe, Društvo u portfelju ima i 103 kolektivnih osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja.

6. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	2018. u KM	2017. u KM
Izdavanja za matematičku rezervu	8.649.936	7.152.842
Izdavanja za učešće u dobiti	555.206	313.524
Rezervisani udio u dobiti	(41.601)	(207.281)
Ukupno rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose:	9.163.541	7.259.085

7. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja

Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2018. u KM	2017. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	6.602.933	6.872.150
<i>Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja, i retrocesija životno osiguranje</i>		
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- nezgoda	418.238	394.266
Rashodi po osnovu premija reosiguranja - život	486.684	452.828
Rashodi po osnovu kamata reosiguranja - život	218	202
Promjena prenosne premije - reosiguranje nezgoda	(5.374)	(7.070)
Promjena prenosne premije - reosiguranje život	(15.637)	(14.726)
	884.129	825.500
Rezervisanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	-	200.902
Ukupno naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja:	7.487.062	7.898.552

Kod osiguranja života u toku 2018. godine je isplaćeno 811 naknade, u ukupnom iznosu od 5.736.495 KM, a kod dodatnih osiguranja uz osiguranje života isplaćeno je 375 šteta u ukupnom iznosu od 863.790 KM. U toku 2018. godine kod neživotnog osiguranja (kolektivno osiguranje od nezgode) isplaćeno je 3 štete, u ukupnom iznosu od 3.217 KM.

8. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2018. u KM	2017. u KM
<i>Troškovi provizija</i>		
Prva provizija - život	1.626.020	1.491.367
Sljedeća provizija - život	737.930	676.771
Superprovizija - život	102.818	122.738
Prva provizija - imovina	165	109
Provizija na obračun premije	1.558	-
Sljedeća provizija- imovina	606	466
	2.469.097	2.291.451
<i>Nematerijalni troškovi</i>		
Troškovi reprezentacije	109.174	138.821
Troškovi premije osiguranja	3.590	3.621
Troškovi platnog prometa i drugih bankarsk. usluga	38.142	43.847
Troškovi neproizvodnih usluga	400.246	383.018
Ostali nematerijalni troškovi	72.513	35.728
	623.665	605.035
<i>Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propagande</i>		
Troškovi zakupa	262.061	241.868
Troškovi reklame	355.577	335.410
Troškovi poreza i doprinosa	315.999	302.935
Troškovi materijala, goriva i energije	93.579	114.482
Ukupno troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi:	3.857.917	3.649.313

Od 01. januara 2019. godine, na snagu stupa novi standard MSFI 16 „Lizing“, koji zamjenjuje dosadašnji MRS 17 „Lizing“. Rukovodstvo smatra da potencijalni efekti prelaska na novi standard na finansijske izvještaje Društva neće biti materijalno značajni.

9. Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi škovi materijala

Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2018. u KM	2017. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	415.486	345.387
Ostali lični rashodi i naknade	87.418	84.118
Ukupno troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi::	502.904	429.505

10. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2018. u KM	2017. u KM
<i>Prihodi od kamata</i>	-	-
Prihod od kamata po viđenju	26.948	66.225
Prihod od kamata na depozite	315.116	636.304
Prihod od kamata na obveznice	3.198.092	2.458.502
Prihod od kamata na kredite	549.577	473.855
	4.089.733	3.634.886
<i>Ostali finansijski prihodi</i>		
Amortizacija obveznica	577.922	656.322
Prihodi od ulaganja u obveznice	302.007	349.317
Prihodi od dividendi	1.973	918
Prihod od ulaganja u akcije	-	204
Ostali finansijski prihodi	213	213
	882.115	1.006.974
Ukupno finansijski prihodi:	4.971.848	4.641.860

11. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2018. u KM	2017. u KM
Dobitak obračunskog perioda	1.677.568	2.056.670
Prosječan ponderisani broj akcija	6.070	6.070
Ukupno zarada po akciji:	276	339

12. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	11.574.791	14.775.268
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	86.429.859	71.520.230
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	98.004.650	86.295.498

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji su dati u narednoj tabeli:

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
<i>Dugoročni krediti</i>		
RB Nekretnine d.o.o. Banja Luka	523.246	606.072
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	373.961	497.072
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.708.385	4.836.593
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	4.469.199	2.735.402
	10.074.791	8.675.268
<i>Dugoročni depoziti</i>		
Nova banka a.d. Banja Luka	-	-
ProCredit Bank d.d. Sarajevo	-	500.000
Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo	-	-
Sberbank a.d. Banja Luka	-	1.817.823
UniCredit Banka a.d. Banja Luka	1.500.000	5.000.000
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo	-	600.000
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	-	-
Dio dugoročnih depozita koji dospjevaju za naplatu u periodu do godinu dana	-	(1.817.823)

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
	1.500.000	6.100.000
Ukupno dugoročni finansijski plasmani u zemlji:	11.574.791	14.775.268

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su data u narednoj tabeli:

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Akcije	15.476	17.272
Obveznice	86.414.383	71.502.958
Ukupno fin. sredstva raspoloživa za prodaju:	86.429.859	71.520.230

13. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci

Kratkoročna potraživanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Potraživanja po osnovu:		
- premije životnih osiguranja	456.174	411.387
- premije neživotnih osiguranja	1.472	1.344
Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci:	454.646	412.731

14. Druga potraživanja

Druga potraživanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Dugoročne obveznice RS	402.143	1.373.344
Ostala potraživanja	109.437	30.048
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(6.270)	(8.254)
Ukupno druga potraživanja:	505.310	1.392.138

15. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Dio dugoročnih deponovanja i ulaganja koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	4.600.000	1.817.823
Kratkoročni finansijski plasmani u zemlji	-	650.000
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	4.600.000	2.467.823

Kratkoročni finansijski plasmani na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 4.600.000 KM odnose se na dio dugoročnog depozita u Procredit banci u iznosu od 500.000 KM, 3 depozita u Unicredit banci u ukupnom iznosu od 3.500.000 KM i depozit u Sberbank u iznosu od 600.000 KM koji dospijevaju u 2019. godini.

16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	2.683.070	5.039.012
Poslovni račun - strana valuta	688	503
Blagajna - domaća valuta	1.087	1.259
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	2.684.845	5.040.774

17. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
<i>Unaprijed obračunate ugovorene kamate i zakupnine</i>		
Pripadajuće kamate i zakupnine - obveznice	1.303.954	1.314.317
Pripadajuće kamate i zakupnine - depoziti	8.699	43.023
Pripadajuće kamate i zakupnine - krediti	35.884	31.175
	1.348.537	1.388.515
Prenosna premija – reosiguranje	356.535	335.329
Rezervisanje za štete – reosiguranje	175.173	146.400
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.947	1.355
Ukupno aktivna vremenska razgraničenja:	1.882.192	1.871.599

18. Kapital

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 6.070.000 KM sastoji se od 6.070 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1.000 KM po akciji. Jedini akcionar Društva je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

19. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Matematička rezerva životnih osiguranja	76.628.667	67.885.017
Rezervisanja za učešće u dobitku	8.032.438	7.507.491
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	53.630	68.279
Ukupno dugoročna rezervisanja:	84.714.735	75.460.787

Sredstva matematičke rezerve najvećim dijelom su plasirana u razne vrste obveznica (obveznice stare devizne- štednje, obveznice ratne štete, obveznice opština i gradova Republike Srpske i obveznice sa evro klauzulom čiji je emitent Republika Srpska), dok je preostali dio ovih sredstava uložen u bankarske depozite i dugoročni zajam dat firmi Grawe Nekretnine doo. Što se tiče obveznica opština i gradova Republike Srpske sredstva su plasirana u: obveznice opštine Bijeljina, obveznice opštine Brod, obveznice opštine Istočni Stari Grad, obveznice opštine Istočno Novo Sarajevo, obveznice opštine Kotor Varoš, obveznice opštine Lopare, obveznice opštine Zvornik, obveznice opštine Kozarska Dubica i obveznice opštine Šipovo. Takođe, manji dio ovih sredstava uložen je u akcije 10 emitenata na banjalučkoj berzi.

20. Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.182.128	1.055.169
Obaveze prema dobavljačima	3.350	1.247
Obaveze prema fizičkim licima po ugovoru	300	300
Obaveze prema povezanim pravnim licima	17.738	11.922
Obaveze za članarine i doprinose komor. i udruženj.	34	26
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	1.203.550	1.068.664

21. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Prenosne premije životnih osiguranja	5.651.610	5.292.522
Prenosne premije neživotnih osiguranja	8.282	7.522
Rezervisane štete životnih osiguranja	657.114	714.075
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	4.344	2.579
Druga pasivna vremenska razgraničenja	57.422	55.863
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	6.378.772	6.072.561

22. Transakcije sa povezanim pravnim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima. U toku 2018. i 2017. godine obavljene su slijedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Obaveze:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(17.736)	(11.922)
	(17.736)	(11.922)
Potraživanja:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	-	-
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	4.708.385	4.836.593
	4.708.385	4.836.593
Neto potraživanja:	4.690.649	4.824.671

Bilans uspjeha	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Prihodi:		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	-	-
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	286.067	293.552
	286.067	293.552
Rashodi:		

Bilans uspjeha	31.12.2018. u KM	31.12.2017. u KM
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(142.249)	(180.200)
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	(110.905)	(111.084)
	(253.154)	(291.284)
Neto rezultat:	32.913	2.268

23. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta. Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvaranje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja. Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

24. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Zbog specifičnosti poslovanja, veličine sistema i nedostatka sredstava za uvođenje potpune informatizacije, upravljanje finansijskim rizicima se prati na nivou Društva. Praćenje finansijskih rizika povezanih sa poslovanjem Društva i upravljanje istim odvija se putem internih izvještaja po osnovu kojih se vrši identifikacija rizika, utvrđuje stupanj i veličina rizika. Iako se svi rizici ne mogu u potpunosti eliminirati, većina se može unaprijed predvidjeti i minimizirati.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se plasmani i njegova potraživanja odnose na veći broj kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tijekova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Društva da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Rukovodstvo Društva analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima, Društvo ne analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti.

25. Poreski propisi

Poreski sistem Bosne i Hercegovine je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Poreski propisi RS obuhvataju propise vezano za cijene transfera između povezanih pravnih lica. Važeći propisi definišu princip jednakih uslova odnosno da se transakcije sa povezanim pravnim licima obavljaju po istim uslovima kao i sa trećim licima, kao i metode utvrđivanja transfernih cijena. Stoga se može očekivati da će poreski organi inicirati detaljnu kontrolu transfernih cijena .

Da bi osigurali da oporeziva dobit i/ili carinska vrijednost uvezene robe ne sadrži materijalno značajne greške zbog efekata transfernih cijena između povezanih pravnih lica Uprava Društva vjeruje da je tumačenje važećih zakona ispravno.

Shodno navedenom, na dan 31. decembra 2018. godine Društvo nema rezervisanja za potencijalne poreske obaveze (na dan 31. decembra 2017. godine nije bilo rezervisanja).

26. Mišljenje ovlaštenog aktuara

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašćeni aktuar je u svom izveštaju izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2018. godinu.

27. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2018 godine – datuma izveštavanja, do dana odobrenja ovih finansijskih izvještaja ne postoje događaji koji bi prouzrokovali korekciju ovih finansijskih izvještaja, kao i događaji koji su materijalno značajni za objavljivanje u ovim finansijskim izvještajima.

28. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

29. Informacije o segmentima

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije.

Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga. U tom kontekstu, postoje dva segmenta poslovanja. Shodno tome, na dan 31. decembra 2018. godine Društvo je imalo 2 segmenta o kojima se izvještava: životno osiguranje i neživotno osiguranje.

Računovodstvene politike primjenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Informacije o segmentima o kojima se izvještava su date u nastavku teksta. Iznosi za prethodnu godinu su reklasifikovani u skladu sa MSFI 8 „Segmenti poslovanja“.

Prihodi i rezultati segmenata

Bilansne pozicije	Životno	Neživotno	Ukupno
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	17.947.242	-	17.947.242
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	-	17.432	17.432
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	1.666	1.666
Drugi poslovni prihodi		68	68
	17.947.242	19.166	17.966.408
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	9.163.541	-	9.163.541
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i osiguranja	7.487.062	-	7.487.062
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	9.808	9.808
	16.650.603	9.808	16.660.411
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	60.346	-	60.346
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	3.855.228	2.689	3.857.917
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	502.904	-	502.904
	4.418.478	2.689	4.421.167
Ukupno poslovni rashodi			21.081.578
POSLOVNI GUBITAK			(3.115.170)
Finansijski prihodi	4.770.239	201.609	4.971.848
Finansijski rashodi	(206.870)	-	(206.870)
Ostali prihodi	31.828	68	31.896
Ostali rashodi	(4.130)	(6)	(4.136)
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	1.469.228	208.340	1.677.568
Porez na dobit	-	-	-
UKUPAN NETO DOBITAK PERIODA	1.469.228	208.340	1.677.568

Sredstva i obaveze segmenata

Bilansne pozicije	Životno	Neživotno	Ukupno
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja oprema i investicione nekretnine	231.525	-	231.525
Dugoročni finansijski plasmani	95.653.188	2.351.467	98.004.650
	<u>95.884.708</u>	<u>2.351.467</u>	<u>98.236.175</u>
Tekuća imovina			
Dati avansi	62.840	-	62.840
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	453.174	1.472	454.646
Druga potraživanja	505.310	-	505.310
Kratkoročni finansijski plasmani	3.350.000	1.250.000	4.600.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	2.682.061	2.784	2.684.845
Aktivna vremenska razgraničenja	1.121.289	760.903	1.882.192
	<u>8.1.74.674</u>	<u>2.015.159</u>	<u>10.189.833</u>
UKUPNA AKTIVA	<u>104.059.382</u>	<u>4.366.626</u>	<u>108.426.008</u>
Kapital			
Osnovni kapital	3.000.000	3.070.000	6.070.000
Rezerve iz dobitka	346.853	273.639	620.492
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	1.198.378	15.662	1.214.040
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(148.183)	-	(148.183)
Neraspoređeni dobitak	7.006.138	991.968	7.998.106
	<u>11.403.186</u>	<u>4.351.269</u>	<u>15.754.455</u>
Dugoročna rezervisanja	<u>84.714.735</u>	-	<u>84.714.735</u>
	84.714.735	-	84.714.735
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	266.773	738	267.511
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	34.425	-	34.425
Druge obaveze iz poslovanja	1.201.645	1.905	1.203.550
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	72.560	-	72.560
Pasivna vremenska razgraničenja	6.366.058	12.714	6.378.772
	<u>7.941.461</u>	<u>15.357</u>	<u>7.956.818</u>
UKUPNA PASIVA	<u>104.059.382</u>	<u>4.366.626</u>	<u>108.426.008</u>

Informacije u vezi sa najvećim kupcima

Usljed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

Geografske informacije o prihodima od prodaje

Društvo ostvaruje sve svoje prihode na teritoriji Republike Srpske.

Odgovorno lice